

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā – ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 1 no 6

Nr. 12.3.

Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā– ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 2 no 6

1. Metodikas mērķis

1.1. Metodika ir izstrādāta, lai izskaidrotu šķērsfinansējuma principa piemērošanas un veikto izmaksu attiecināšanas aspektus un tādējādi veicinātu vienotu un konsekventu šī principa piemērošanas praksi visās Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītajās institūcijās 2007. – 2013.gada plānošanas periodā.

2. Šķērsfinansējuma principa būtība

2.1. Saskaņā ar EK Regulas 1083/2006 34.panta otro punktu, nepieciešamības gadījumā dalībvalsts Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) ietvaros ne vairāk kā 10% apmērā no attiecīgās darbības programmas prioritātes var finansēt darbības, kas raksturīgas Eiropas Sociālajam fondam (turpmāk – ESF), un otrādi. Izņēmuma gadījumā, kas noteikts EK Regulas 1081/2006 3.panta septītajā punktā un attiecas uz sociālās iekļaušanas prioritāti, šķērsfinansējumu var paaugstināt līdz 15% no attiecīgā prioritārā virziena.

2.2. Piemēram, darbības, kas ir raksturīgas ESF un tādējādi 10% apmērā varētu būt attiecināmas ERAF ietvaros, ir – apmācības (izņemot apmācības par iekārtu lietošanu, kas parasti tiek finansētas piegādes līguma ietvaros), subsidēto darba vietu komponentes finansēšana projekta ietvaros, prakses vietu komponentes finansēšana projekta ietvaros utml. Savukārt darbības, kas raksturīgas ERAF un tādējādi 10% apmērā varētu būt attiecināmas ESF ietvaros, ir – mācību telpu pielāgošana, lai nodrošinātu iespēju cilvēkiem ar īpašām vajadzībām apgūt mācību kursu, aprīkojuma iegāde utml.¹

2.3. Līdz 15% paaugstinātā šķērsfinansējuma intensitāte, ievērojot iepriekš minētās ESF un ERAF darbības, ir pieļaujama nodarbinātības iespēju palielināšanas pasākumiem, tostarp sociālās ekonomikas jomā, nodrošinot piekļuvi arodizglītībai un apmācībām, nelabvēlīgākā situācijā esošām personām (piemēram, sociāli atstumtajiem, personām, kuras agri pametušas skolu, mazākumtautību pārstāvjiem, personām ar īpašām vajadzībām un personām, kuras aprūpē apgādājamās).

¹ Šis saraksts nav izsmelošs un var tikt papildināts. Saraksts jālasa kontekstā ar visām pārējām metodikas ietvaros izvirzītajām prasībām šķērsfinansējuma ietvaros finansēto darbību attiecināšanai.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā– ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 3 no 6

2.4. Ņemot vērā EK Regulu 1083/2006 un Eiropas Komisijas nosacījumus par šķērsfinansējuma principa piemērošanu, Latvija var piemērot šķērsfinansējuma principu saskaņā ar darbības programmās „Cilvēkresursi un nodarbinātība”, „Uzņēmējdarbība un inovācijas” un „Infrastruktūra un pakalpojumi” noteikto.

2.5. EK Regulas 1083/2006 34.panta otrais punkts nosaka šķērsfinansējuma principa piemērošanas priekšnosacījumus, proti – šādām darbībām jābūt nepieciešamām, lai sekmīgi īstenotu pamatfonda līdzfinansētās aktivitātes, kā arī jābūt cieši ar tām saistītām.

3. Izmaksu attiecināmība

3.1. Saskaņā ar EK Regulas 1081/2006 (ESF) 11.panta ceturto daļu, darbībām, kas raksturīgas Eiropas Reģionālās attīstības fondam, piemēro EK Regulā 1080/2006 (ERAF) noteiktos izmaksu attiecināmības nosacījumus.

3.2. Savukārt, saskaņā ar EK Regulas 1080/2006 (ERAF) 7.panta trešo daļu, darbībām, kas raksturīgas Eiropas Sociālajam fondam, piemēro EK Regulā 1081/2006 (ESF) noteiktos izmaksu attiecināmības nosacījumus.

3.3. Atbildīgajai iestādei, lemjot par to, vai tās pārziņā esošo aktivitāšu ietvaros tiks piemērots šķērsfinansējuma princips, jāizvērtē, vai:

3.3.1. Šādas (cita fonda tipa) darbības ir nepieciešamas, lai sekmīgi īstenotu pamatfonda līdzfinansētās aktivitātes;

3.3.2. Šādas (cita fonda tipa) darbības ir cieši saistītas ar pamatfonda līdzfinansētajām aktivitātēm;

3.3.3. Šādas (cita fonda tipa) darbības netiek finansētas no cita struktūrfonda un šādu darbību nepieciešamība ir īpaši pamatota;

3.3.4. Šķērsfinansējuma principa piemērošanas rezultātā gūtais ieguvums ir samērojams ar attiecīgās darbības ieviešanas nosacījumu sarežģītību, tai skaitā, ņemot vērā radīto papildu pārbaužu slogu gan atbildīgajai/sadarbības iestādei, gan arī fondu finansējuma saņēmējam;

3.3.5. Aktivitātes ietvaros maksimāli 10% šķērsfinansējuma apjoms ir pietiekams, lai sasniegtu projekta mērķus, un projekta ietvaros neveidotos spiediens šī limita pārsniegšanai (t.i. normālais šķērsfinansējuma apjoms ir zem 10%) ;

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā– ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 4 no 6

3.3.6. Atbildīgajai iestādei/Sadarbības iestādei ir nepieciešamā kapacitāte, lai nodrošinātu divu fondu nosacījumu izmantošanu un piemērošanu (pašu zināšanas, spēja sniegt konsultācijas un apmācības fonda finansējuma saņēmējiem).

3.4. Ja, izvērtējot iepriekšminētos aspektus, atbildīgā iestāde pieņem lēmumu izmantot šķērsfinansējuma principu tās pārziņā esošo aktivitāšu ietvaros:

3.4.1. Attiecīgās darbības programmas attiecīgajā prioritātē ir jānorāda, ka dalībvalsts paredz izmantot šķērsfinansējuma iespēju, norādot konkrētos pasākumus un šķērsfinansējuma apjomu pasākuma ietvaros un attiecīgās darbības programmas papildinājuma attiecīgajā pasākumā jānorāda, ka dalībvalsts paredz izmantot šķērsfinansējuma iespēju, norādot konkrētas aktivitātes/apakšaktivitātes un šķērsfinansējuma apjomu katras aktivitātes/apakšaktivitātes ietvaros;

3.4.2. Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes īstenošanu jānosaka izmaksu attiecināmības nosacījumi gan pamatfonda līdzfinansētajām darbībām, gan šķērsfinansējuma principa piemērošanas rezultātā finansētajām darbībām, tai skaitā, maksimālais procentuālais fonda šķērsfinansējuma apmērs, kas pieejams projektam attiecīgās aktivitātes/apakšaktivitātes ietvaros;

3.4.3. Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes īstenošanu vai projekta iesnieguma veidlapā jānosaka pienākums fondu finansējuma saņēmējam sagatavot pamatojumu par šādu izmaksu saikni ar pamatfonda līdzfinansētajām aktivitātēm, kā arī šādu izmaksu nepieciešamību sekmīgai pamatfonda līdzfinansēto aktivitāšu ieviešanai.

3.4.4. Projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos jāiekļauj kritērijs(-i), pēc kura(-iem) vērtē projekta iesniegumā paredzētā šķērsfinansējuma apmēra pamatotību un saikni ar pamatfonda finansētajām darbībām;

3.4.5. Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes īstenošanu jānosaka pienākums fondu finansējuma saņēmējam atsevišķi dokumentēt šķērsfinansējuma principa piemērošanas rezultātā veiktās izmaksas.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā– ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 5 no 6

3.4.6. Šķērsfinansējums tiek norādīts projekta iesnieguma veidlapā², pārskatos (2007. gada 26.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr. 418 “Kārtība, kādā paredzami valsts budžeta līdzekļi Eiropas Savienības fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī maksājumu veikšanas un izdevumu deklarācijas sagatavošanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 418) 4.pielikums), Starposma/Noslēguma izdevumu deklarācijās (MK noteikumu Nr. 418 6.pielikums) un ziņojumos (2009.gada 27.oktobra Ministru kabineta noteikumu Nr. 1238 “Eiropas Savienības fondu ieviešanas un uzraudzības kārtība” 3.pielikuma 2.6.sadaļā) par projekta īstenošanu un Atbildīgā iestāde/Sadarbības iestāde uzkrāj informāciju par šķērsfinansējumu.

4. Šķērsfinansējuma principa piemērošanas uzraudzība

4.1. Izvērtējot šķērsfinansējuma principa piemērošanas priekšnosacījumus, kā arī līdzšinēji gūto pieredzi ES fondu līdzfinansēto aktivitāšu ieviešanas uzraudzībā, šķērsfinansējuma principa piemērošanas uzraudzība tiks organizēta sekojoši:

4.1.1. Darbības programmas papildinājumā to prioritāšu ietvaros, kur ir noteikta šķērsfinansējuma izmantošanas iespēja, pasākuma, aktivitātes un apakšaktivitātes līmenī tiek noteikts maksimālais izmantojamā šķērsfinansējuma apmērs procentuālā izteiksmē, nepārsniedzot 10 % no aktivitātes finansējuma. Minētais skaitlis tiks izmantots tikai kā kontrolskaitlis, ko nedrīkst pārsniegt. Tas nekādā gadījumā nenosaka un nepamato fonda/aktivitātes/projekta ietvaros piemērojamo šķērsfinansējuma apjomu, jo katrs šķērsfinansējuma principa piemērošanas gadījums ir atbilstoši individuāli jāpamato;

4.1.2. Atbildīgajai iestādei, izstrādājot MK noteikumus par aktivitātes/apakšaktivitātes īstenošanu, tajos jānosaka projektam pieejamais maksimālais šķērsfinansējuma apmērs procentuālā izteiksmē no projekta fonda finansējuma apjoma, ievērojot darbības programmā pasākuma un prioritātes līmenī noteikto kontrolskaitli;

² Katra institūcija pēc nepieciešamības papildina projekta iesnieguma standartveidlapu.

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par šķērsfinansējuma principa piemērošanu		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu stratēģijas departamenta Eiropas Sociālā fonda plānošanas nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītāja vietā– ES fondu stratēģijas departamenta direktore D.Grūberte	Variants: 3	Datums: <u>23.04.2010.</u>	Lappuse: 6 no 6

4.1.3. Iekšējās kārtībās par pārbaudēm projekta īstenošanas vietā un kārtībās par izlases veida pārbaudēm jāiekļauj prasība, ka atbildīgajai iestādei/sadarbības iestādei jāpārlicinās par iepriekšminēto nosacījumu ievērošanu, kā arī, ka minētās darbības netiek finansētas dubultā no citiem fondiem, īpaši pievēršot uzmanību tam, vai projekta attiecināmajos izdevumos un šķērsfinansējuma izdevumos nav iekļauti Eiropas Savienības fonda finansējuma saņēmēja pamatdarbības izdevumi vai citu Eiropas Kopienas vai valsts, vai pašvaldības līdzfinansēto projektu izdevumi, tādējādi novēršot dubultu finansēšanu un nodrošinot faktisko ar attiecīgā projekta īstenošanu saistīto izdevumu atmaksu, kā arī pārlicinoties par šķērsfinansējuma ietvaros veikto izdevumu izsekojamību.

4.1.4. Ziņojumā par struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanas gaitu atbildīgās iestāde/sadarbības iestādes sniedz informāciju par šķērsfinansējuma izlietojumu. Minētā informācija tiek izmantota arī gadskārtējo ziņojumu un noslēguma ziņojuma gatavošanā.

4.1.5. Atbildīgajai iestādei vai sadarbības iestādei, pārbaudot projekta ietvaros veiktos izdevumus, jāpārlicinās, ka šķērsfinansējuma izdevumiem atvēlētais maksimālais procentuālais apmērs nav pārsniegts (ņemot vērā projekta faktiskos izdevumus projektu noslēdzot). Ja projektam pieejamais šķērsfinansējuma kontrolskaitlis ir pārsniegts, atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde pieņem lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus saskaņā ar 2007.gada 17.jūlija Ministru kabineta noteikumiem „Kārtība, kādā ziņo par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā konstatētajām neatbilstībām, pieņem pārvaldes lēmumu par piešķirtā finansējuma izlietojumu un atgūst neatbilstošos izdevumus” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 500). Atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde informē vadošo iestādi par neatbilstībām šķērsfinansējuma izlietojumā saskaņā ar MK noteikumos Nr. 500 noteikto kārtību.

4.1.6. Atbildīgā iestāde vai sadarbības iestāde uzskaita katrā projektā attiecinātos šķērsfinansējuma izdevumus un uzrauga, lai netiktu pārsniegts aktivitātei/apakšaktivitātei pieejamā šķērsfinansējuma kontrolskaitlis.